

Handläggare: Bo Persson

Yttrande över motion av Birgitta Rydberg m fl (fp) om abonnemangstandvård och mer förebyggande tandvård

Ärendet

Landstingsstyrelsen skall yttra sig över motionen och har överlämnat den till ägarutskottet för beredning.

Förslag till beslut

Ägarutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt landstingsstyrelsen att, tillsammans med styrelsen för Folktandvården i Stockholms län AB, utreda ett bredare införande av abonnemangstandvård

att med hänvisning till detta tjänsteutlåtande anse motionen besvarad.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen delar motionärens uppfattning att fokus bör ligga mer på förebyggande tandvård än på reparativ tandvård.

Folktandvården Stockholms län AB erbjuder sedan slutet av nittioalet tandvårdsabonnemang till patienter mellan 20 och 29 år. Cirka 2 500 patienter är anslutna. Priset baseras på tidigare utförd tandvård.

I Värmland har abonnemangstandvård erbjudits till samtliga vuxna patienter sedan 1999. Ett antal riskfaktorer värderas vid prissättningen.

I några län ansluter folktandvården flera åldersgrupper och i några län tillämpas inte systemet alls. Internationellt kan nämnas det engelska Denplan som ansluter ett stort antal patienter i ett fastprissystem i en privat försäkringsform. I Sverige har systemet inte anammats inom privatvården annat än undantagsvis.

I ett abonnemangssystem gäller generellt att riskspridningen ökar med antalet anslutna patienter. Om systemet omfattar enbart unga patienter som i Folktandvården Stockholms län AB, underlättas prissättningen eftersom gruppen då blir relativt homogen ur behandlingsbehovssynpunkt. Dessutom har bl.a. Stockholm i sitt koncept undantagit protetik, det vill säga fasta kronor, broar och implantat, vilket också underlättar prissättningen.

I början av oktober 2004 arrangerade region Skåne en konferens om abonnemangstandvård.

Flera folktandvårdorganisationer presenterade ambitiösa nysatsningar eller omstarter ofta under namnet Frisktandvård. Skåne, Halland, Kronoberg, Blekinge och Kalmar lanserar ett gemensamt koncept.

Syftet kan sammanfattas med att man vill vidmakthålla tandhälsan hos redan friska patienter samt att stärka sin marknadsposition.

Fördelarna med abonnemangstandvård är, som motionären framhåller, att förebyggande arbete premieras även för vårdgivaren och att patienten får en fast och överblickbar kostnad för sin tandvård.

I en studie av "Värmlandsmodellen" utförd av Handelshögskolan i Stockholm beskrivs vissa risker med systemet. Patienter med låg risk och som upptäcker att "försäkringspremien" är dyrare än den risk de försäkrar bort, tenderar att lämna systemet. Detta gör det dyrare för de som kvarstår. Det finns en tendens att efterfråga mer vård när mängden vård inte omedelbart påverkar kostnaden.

I en norsk rapport pekas på risken för att de med allra störst vårdbehov kan pressas ut ur systemet genom att vårdgivaren sätter mycket höga premier för dessa patienter.

I Stockholms län får uppskattningsvis 80 procent av länets vuxna befolkning sin tandvård hos privata tandläkare. Den statliga tandvårdsförsäkringens nuvarande utformning ger inte privattandläkare incitament att satsa på abonnemangstandvård. Väldigt lite av det statliga tandvårdsstödet har hälsoprofil. Mot bakgrund av detta är det inte sannolikt att abonnemangstandvård kan få något snabbt genomslag som ersättningssystem för merparten vuxna i Stockholms län.

Förvaltningens tandvårdsenhet kan dock i branschrådet, där företrädare för tandvårdens olika aktörer i Stockholms län finns företrädda, starta en dialog

kring ersättningssystem med hälsoprofil som en motvikt mot dagens prestationsbaserade tandvårdstaxor.

Förvaltningen ser ett stort värde i att sträva efter att de ersättningssystem som förekommer i tandvården i allt större utsträckning får en tydlig hälsoprofil.

Den goda tandhälsa som idag finns hos de unga vuxna som lämnar barn- och ungdomstandvården, kan bevaras med hjälp av ett abonnemangssystem. Härigenom kan abonnemangstandvården bli en långsiktigt bra modell för bättre tandhälsa och härmed lägre tandvårdskostnader för de vuxna patienterna. Frågan om abonnemangstandvård för andra grupper än unga vuxna bör utredas. Förvaltningen föreslår att landstingsstyrelsen får i uppdrag att, tillsammans med styrelsen för Folktandvården i Stockholms län, får i uppdrag att utreda ett bredare införande av abonnemangstandvården.

Sören Olofsson